

מנהיגי חינוך יקרים,

בפרשתנו מופיעות שתי מצוות חשובות: הפרשת חלה שעיקר קיומה ע"י הנשים, ומצוות ציצית שבה נצטוו הגברים.

בשתי המצוות הללו ניתן לא להתחייב. ניתן לחלק את העיסה לשתיים באופן שאין שיעור בכל חלק, וכך לא מתחייב בהפרשת חלה. וכן ניתן ללבוש בגד שאין בו ארבע כנפות ולא מתחייבים בהטלת ציצית. אך כשנעמוד על טעמי מצוות אלו נוכל להתעורר לרצות ולהכניס עצמנו למצב בו אנו מצווים ומחויבים ומקיימים. ספר החינוך כתב (מצוה שפ"ה):

"לפי שחיותו של אדם במזונות, ורוב העולם יחיו בלחם, רצה המקום לזכותנו במצוה תמידית בלחמנו כדי שתנוח ברכה בו על ידי המצוה ונקבל בה זכות בנפשנו, ונמצאת העיסה מזון לגוף ומזון לנפש".

בקיום מצוה זו אנו מעלים את האכילה התמידית למצווה המקדשת את אכילתנו. "לא על הלחם לבדו יחיה האדם" (דברים ח, ג) אלא על מוצא פי ה' – שמתגלה בלחם, המצוות והברכה שתלויות בו.

בדומה לזה גם במצוות ציצית באר בספר החינוך (מצוה שפ"ו):
"שורש המצווה נגלה בכתוב, שהיא למען נזכור כל מצוות השם תמיד, ואין דבר בעולם יותר טוב לזכרון כמו נושא חותם אדוניו קבוע בכסותו אשר יכסה בו תמיד ועיניו ולבו עליו כל היום".

ע"י הציצית אנו עטופים במצווה מכל צד ומתוך כך זוכרים את המצוות כולם. לאור זאת הדגיש בעל "החינוך" את חובתנו להשתדל להתחייב בקיומה: "הזהירונו חכמים במצווה זו הרבה ואמרו שראוי לחזר עליה, ואמרו [שבת לב, ב] שהזהיר בה זוכה ומשמשין אותו עבדים רבים. שהרי הכתוב שקלה ותלה בה כל המצוות, שנאמר וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'".

ועוד מוסיף הרב מרדכי אליהו זצ"ל שהשבת הוא יום הזכרון להסתלקותו, כי אמנם מצות הציצית גם מגינה על האדם, בבחינת "מלאך ה' חונה סביב ליראיו ויחלצם" (תהילים ל"ד, ח') ויותר מזה - משמעותה היא להזכיר לאדם שהוא ירא את ה', שהוא עבד לקב"ה, ובהקשר זה משמשת הציצית כחותם שאנו עבדים לה'. כאשר האדם מכיר בכך שהוא עבד ה' הרי הוא מקיים את כל המצוות כולן. בין אם הוא עושה אותן מאהבה כעבד נאמן, ובין אם עושה אותן מיראה, כעבד פחות נאמן.

הרב אברהם צוקרמן זצ"ל בספרו "לוחות אבן" כותב שבאורחות חיינו יש שלושה תחומים הלכתיים:

מצוות - חובות אשר מוטל עלינו לקיימם,
איסור - חיובנו להמנע מעבירות,

רשות - דברים שאינם לא מצוה ולא עבירה אך ניתן לקדשם ולרוממם ולחילופין ניתן לשקוע וליפול בהם.

על כך הביא את המבואר בקיצור שלחן ערוך סימן לא סעיף א: "אמרו רבותינו - זכרונם - לברכה איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה, "בכל דרכיך דעהו", פירוש שאפילו בדרכיך שאתה עושה לצורך גופך, דע את ה', ועשה את הדברים לשמו יתברך. כגון האכילה, השתיה, ההליכה... כל צרכי גופך, יהיו כולם לעבודת בוראך, או לדבר הגורם לעבודתו". הפיכת הרשות לחובה היא המפתח לקדש את חיינו. להוסיף ולחבר

את כל המעשים הפשוטים לעבודת ה' יתברך, ומתוך כך לזכות לחיים שכולם עשיה רוחנית.

לכן מובן מדוע מצוות ציצית שמטרתה להזכיר את כל המצוות היא מצווה שניתן לא להיכנס לחיוב לקיימה אם אין לו ארבע כנפות, אבל היא מלמדת אותנו את החשיבות שבהפיכת הרשות לחובה על מנת לזכות לקדש את חיינו. ובכך לבושים של חול הופכים להיות חפץ של מצוה. משום כך צריך להשתדל דווקא ללבוש בגד בעל ארבע כנפות כדי לזכות להיות עטוף במצוות ובזאת אנו מכניסים עצמנו למהלך של התקדמות בו מצוה גוררת מצוה ועליה תמידית.

נזכה לעשות את הצעד הראשון, ליצור תנאים הדורשים עשיה ומתוך כך נזכר בכל המצוות ונשתדל לקיימם. ולכן קוראים כל יום את פרשת ציצית שיש בה: מצוות ציצית, יציאת מצרים, וזכירת כל המצוות (ברכות יב,ב), בצמוד לקריאת שמע שיש בה קבלת מלכות שמים ועול המצוות. אנו רוצים בעול המצוות ובוחרים ליצור את התנאים שיחייבו ויזכירו לנו להשתדל עוד ועוד להתקדם ולהרבות בעשיה ברוכה. כאשר העולם מדבר על שבירת מסגרות, אנו עסוקים בזכות לבחור לקבל על עצמנו מרצוננו עול מצוות. "עבד ה' הוא לבדו חופשי"!

נברך את נשיא המדינה הנכנס יצחק הרצוג לסיעתא דשמיא ומנהיגות משמעותית למען עם ישראל ומדינת ישראל במיוחד בעת הזאת.

שבת מברכים שלום

שושנה נגר